СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 235. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 8-го жовтня 1940. No. 235. Jersey City, N. J., Tuesday, October 8, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВИЛКІ ПЕРЕГОВОРЮЄ З РОБІТНИЧИМИ ПРОВІДНИКАМИ

НЮ ЙОРК. — В часі свойого побуту в Ню Йорку Вендел Вилкі, републиканський президентський кандидат, конферував також з двома чільними робітничими провідниками, Вилйемом Ґріном і Джаном Люісом. Він конферував з ними не водночас тому, бо ті два провідники є завзятими противниками. Вилкі наперед говорив з Джаном Луісом, а опісля з Ґріном. Луіс пару тижнів тому сказав, що його організація не буде всеціло заявлятись ні за одним кандидатом. Велика частина юній з його організації на своїх зібраннях заявилась за Рузвелта. Знову Ґрін особисто піддержує Рузвелта і є його прихильником. Але його організація також не заявилась всеціло ні за одним кандидатом, а серед юній є чимало таких, які заявились проти третього кандидування. Про ту розмову ні Вилкі ні згадані робітничі провідники не видали жадної точної заяви.

ЗА АКАДЕМІЧНУ СВОБОДУ.

ҐАЙД ПАРК. — Президент Рузвелт виголосив промову при посвяченні шкільного будинку і сказав, що найкращою запорукою американського демократичного устрою є свободолюбне шкільне виховання, яке дає Америка своїм дітям; також академічна свобода, якою тішаться по середніх і вищих школах американські професори і дослідники.

КЕЙМБРИДЖ (Месачусетс). — Ґрупа професорів Гарвардського університету натаврувала президента Колюмбійського університету, д-ра Батлера, за те, що він обмежує академічну свободу своїм професорам і велить їм резиґнувати зо своїх посад, коли вони не погоджуються з тим напрямом, який укладає провід університету. Згадана ґрупа говорить, що вчені, коли хочуть давати справжні наукові висліди своєї роботи, мусять бути вільні від страху, що ті висліди можуть декому не подобатись і можуть стягнути на них нещастя. Це є справжня академічна свобода. Таку саму свободу повинні мати і студенти, які не лиш мають перебирати навчання від старших вчених, але водночас повинні самі застановлятись над ріжними науковими проблемами та вносити до науки дещо свого власного.

ЛІМЕН НАКЛИКАЄ ДО НЕГАЙНОЇ ПОМОЧИ АНГЛІЇ.

НЮ ЙОРК. — В своїй промові на Світовій Виставі ґубернатор Лімен сказав, що Америка повинна дати всяку можливу поміч Англії і з тою помочею не зволікати. Він говорив, що потрійний союз — Німеччина-Італія-Японія — заключено тому, щоб тим залякати Америку.

ВЕЛИКА ПОЛЬСЬКА ПАРАДА В ЧЕСТЬ ПУЛАСКОГО.

НЮ ЙОРК. — Заходом польських орґанізацій влаштовано в Ню Йорку, здовж Пятої евені, велику параду в часть американського героя з визвольної війни, ген. Пулаского, що був польського походження. В параді взяло участь 25,000 людей, а багато придивлялось з хідників. Промови серед інших виголосили — ґубернатор Лімен, сенатор Ваґнер. Були чільні представники ріжних американських інституцій, адміністрації та церкви.

ПОМЕР ҐУБЕРНАТОР СТЕЙТУ ІЛІНОЙ.

ШІКАҐО. — Тут помер в 61 році життя ґубернатор стейту Ілінoй, Генрі Горнер. Йому приготовляють величавий державний похорон, получений з військовими почестями. Похоронною церемонією керуватиме рабін д-р Луіс Ман. До релігійних церемоній запрошено також католицьких і протестантських священиків.

РОЗПОЧАЛАСЬ ВИБОРЧА РЕҐІСТРАЦІЯ.

НЮ ЙОРК. — Минулого понеділка розпочався тиждень реґістрації виборців. Коли хто впродовж цього тижня не зареґіструється, не буде міг 5 листопаду голосувати. Реґістрація триватиме впродовж цього вівтірка, середи і четверга. Опісля, внаслідок жидівських свят, буде перервана до наступного понеділка. В наступний понеділок можна буде реґіструватись від 7 години рано, до 10:30 вечором.

ВИНУЮТЬ НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ЗА ГОЛОД.

ВАШИНҐТОН. — Департамент хліборобства в Вашинґтоні стердив на основі звідомлень з Европи, що це німецький уряд винуватий в цьому, що деякі підбиті Німеччиною краї вже тепер відчувають голод і будуть його чимраз сильніше відчувати, коли не зміниться німецька політика. Німці забирають з підбитих країв харчі, а коли там настане брак харчів, вони не ввозять їх назад.

ПРИЛЮДНА ДИСКУСІЯ ПОМОЧИ ГОЛОДНИМ В ЕВРОПІ

Серед американської суспільности розвинулась знов ширша дискусія над питанням, чи Америка повинна помагати голодуючим в Европі, зокрема тих країв, які підбиті Німеччиною, чи ні? На днях 15 чільних американців підписало публичну заяву, що Америка не повинна помагати европейським краям, бо в той спосіб вона помагає Гітлерові. Коли взяти під увагу, що перемога Гітлера на довгі роки поневолилаб европейські народи; серед них ті, що нині голодують, краще буде, коли ті народи нині будуть голодувати, щоб в будуччині добитись волі, говорять підписані. Англія саме рахує на те, що своєю бльокадою вона викличе в цілій Европі, а в тім і Німеччині, такий брак харчів та всяких інших сирівців, що вкінці тим переможе Гітлера. Серед підписаних знаходяться: д-р Генрі Словн Кофин, президент теольоґічного семинара; д-р Джеймс Конант, президент Гарвардського університету; д-р Гарольд Додс, президент Принстон університету; Вилйем Ґрін, президент Американської Федерації Праці, та інші.

Їм відповів бувший президент Гувер і сказав, що коли він плянував і далі плянує поміч голодуючим краям Европи, то він не думав тим йти в розріз з британською політикою. Навпаки, він годиться з твердженням, щоб не робити нічого такого, що шкодилоб Англії. Але він вірить, що колиб разом з Англією сісти до нарад, можна булоб виробити такий плян прокормлення голодуючих в Европі, що це не шкодилоб Англії. Погляд Гувера знайшов поперття серед певної частини американської суспільности. Зокрема редактор фармерської газети, „Брідерс Ґазет", С. Ґард, опублікував листа, в якім говорить, що треба помогти Европі харчами.

КОНҐРЕС ЗНОВ ВАГАЄТЬСЯ ЇХАТИ НА ВАКАЦІЇ

За обчисленнями знавців конгрес вже мав розїхатись минулої неділі на вакації. Але він не розїхався і навіть не назначив точно дати, коли розїдеться. Причиною його задержання є напружена ситуація на Далекому Сході, яка вимагає сталої присутности конгресу. Так бодай думають деякі конгресмени, які побоюються, що як лиш конгрес розїдеться готова вибухнути війна Америка з далекосхідньою потугою.

БРИТІЙЦІ ДЕРЖАТЬСЯ СВОГО „МАЙСТЕРСЬКОГО ПЛЯНУ"

Хмарне небо, а навіть бурі, не є аж такою великою перешкодою, щоб припинити хоч на один день здійснювання „майстерського пляну", себто того, щоб нищити в першу чергу воєнну німецьку силу. Це відноситься до німецьких фабрик і складів амуниції. Таке виходить з урядових комунікатів і з того, що заповів міністер летунства.

ПЕВНІ, ЩО ЗАЧНУТЬ ОФЕНЗИВУ НА НІМЕЦЬКІЙ ЗЕМЛІ

Британські кола переконані, що це вже довго не потреває, коли британські летуни будуть боротись головно на німецькій землі й там будуть змушувати німецьких летунів втікати. Німеччина, як виказує статистика, знайдеться в скорому часі в тяжкому положенню щодо газоліни. І вже з того боку буде мусіти вкоротити свої налети на Англію. Знову Англія дістає з кожним днем щораз більшу допомогу в літаках і всіх інших запотребуваннях, і то з Америки.

МАЛИ СПОКІЙНУ НІЧ

Лондонці мали з неділі на понеділок „відпочинок", бо німецькі летуни зявились доперва аж над самим світанком. В місті ясніли світла, а вулицями їздили самоходи, омнібуси і т. п., якби нічого не було. Люди повиходили зо схоронищ на вулиці й очам не могли вірити, що не треба лякатись бомб. Це була перша така ніч на протязі цілого місяця. Та цей спокій, як кажуть, треба було завдячувати в першу чергу „ґенералові-злій погоді". А далі й тому, що німці зачали щадити літаки, бо їх продукція літаків дуже потерпіла наслідком постійних британських бомбардувань.

ВПАЛИ НА 75 ВІДСОТКІВ

Таке кажуть в Англії про німецькі бомбардування з минулого тижня. Очевидно, що в подібній мірі зменшились і смертні випадки чи інші нещастя.

ВІДГРОЖУЮТЬСЯ ВІЙНОЮ

ТОКІО. — Японська преса далі заповідає, що як Англія отворить в порозумінню зо Злученими Державами Бурменський шлях, то це означає війну. Отворення шляху означає британсько-американську допомогу тому Китаеви, що в війні з Японією.

СУЕЗЬКИЙ КАНАЛ

ВІШІ. — На нарадах директорів компанії, що є власником Суезького каналу, стверджено, що корабельний рух через канал впав на 90% від червня, коли то Італія приступила до війни.

ЩЕ СМІЮТЬСЯ. — Не дивлячися на знищення, яке ширить Гітлер у Лондоні, ці мешканці північних дільниць британської столиці забавляються на вулицях серед хатньої обстанови, яку вони винесли на вулицю через нацистичні рейди.

НІБИ ЗАНОСИТЬСЯ НА ЩОСЬ „ВЕЛИКОГО" З БОКУ „ОСІ"

РИМ. — Таке можна винести з тону італійської преси, що повідомляє про несподівану військову інспекцію, яку переводить Мусоліні в північній Італії. Очевидно, що іде тут про якийсь воєнний маневр Італії й Німеччини, який є покищо тайною, а був вирішений підчас конференції Мусолінія з Гітлером в Бреннерськім просмику.

ЗГОДА З ЯПОНІЄЮ ЩОДО АМЕРИКИ.

РИМ. — Італія стоїть по стороні Японії в її відношенню до Злучених Держав. Це значить, що попирає те, що сказав японський премієр, коли пропонував, щоб Злучені Держави погодились на те, щоб Східня Азія належала до сфери впливів Японії, а тоді ціла Америка буде визнана сферою впливів Злучених Держав. До цього треба ще додати, що Злучені Держави мусілиб погодитись і на сфери впливів Німеччини й Італії, так, як їх накреслено у потрійнім союзі. Тут особливо підкреслюють те, що як Америка так не поступить, то це означає війну. Таке сказав японський представник, а італійська преса додає, що Італія теж так розуміє цю справу.

ХОЧУТЬ „ОТВОРИТИ АМЕРИКАНЦЯМ ОЧІ".

РИМ. — Частина італійської преси припускає, що таки є поважна можливість, що Злучені Держави дадуться втягнути в війну. І тому зазначує, що „є завданням італійців зробити всьо можливе, щоб отворити американцям очі". Замітне те, що преса розріжняє „американський нарід" і „американську плютократію". На чолі тої останньої має стояти, згідно зо згаданою пресою, — президент Рузвелт.

„ВИБОРЧА ПРОПАҐАНДА".

РИМ. — Відомий італійський журналіст, Вірджініо Ґайда, пише, що це президент Рузвелт видумав „байку" про те, що „вісь" є проти його повного вибору президентом Злучених Держав. Ґайда каже, що ту „байку" видумано на те, щоб при виборах зробити президента Рузвелта „національним героєм". При кінці він зазначує, що „осі" це байдуже, хто буде вибраний президентом.

БУДЕ ЧИ НЕ БУДЕ ІНВАЗІЯ?

БЕРЛІН. — Цікаве, що одна частина німецької преси пише в такий спосіб, що Німеччина готова кожної хвилини напасти на Англію, на що ждуть з „нетерпеливістю" сотні тисяч німецьких вояків, а друга частина ніби „гамує" ось тих „загорільців", що хотілиб нападати.

СТУДЕНТИ ПРОТИ ОКУПАНТІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Доносять з Норвеґії що в Осльо відбуваються часті протинімецькі студентські демонстрації. Вони звернені в першу чергу проти норвеського нацистівського провідника Квіслінґа. Студенти не хочуть теж слухати на університеті тих професорів, що спроваджені з Німеччини, щоб „духово" підготовити норвеську молодь до кращої співпраці з нацистичною владою і до розуміння нацистівської фільософії.

НЕ ХОЧУТЬ ВІЙНИ З АНГЛІЄЮ.

ВІШІ. — Таке заявляє французький уряд маршала Петена. Далі кажуть у Франції, що так само не хочуть воювати з Англією і еспанці, та що Еспанія хоче остати невтральною.

ПАПА ПРОТИ „ТИРАНІЇ МОДИ".

РИМ. — Папа, промовляючи до 14,000 католицьких дівчат, зорґанізованих в Католицькій Акції, звернув увагу на теперішню жіночу моду. Взивав до поміркованости і скромности, кажучи, що мода і скромність повинні іти разом як рідні сестри. Папа виступив проти тих, що невільничо ідуть за „тиранією моди", хоч вона нарушує чесноту скромности, що є гарантією жіночої чистоти і невинности.

БАЛКАН НА ЧЕРЗІ.

ЛОНДОН. — Політичні британські кола переконані, що Німеччина й Італія зачнуть нову акцію спершу на Балкані. І то правдоподібно в Греції, числячи на Болгарію, що має до Греції територіяльні претенсії, бо домагається доступу до моря. Кажуть, що Греція потрібна „осі" в її дальшій кампанії бо підбивши її й занявши остров Крету, булоб лекше дістатись до Африки.

АНТОНЕСКУ НА ЧОЛІ ЗАЛІЗНОЇ ҐВАРДІЇ.

БУКАРЕШТ. — В Румунії настають щораз нові зміни. І щораз радикальніші. Румунський премієр Антонеску обняв головну команду над Залізною Ґвардією, що то тепер намагається неребрати в свої руки усі фабрики, що належали до чужинців. Між іншим американський капітал є там інвестований в телефонічній компанії на суму $50,000,000.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holodays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ НОВИНИ З „РАЮ"

Міжнародні події дають тепер стільки новин, що не диво, що вся увага світу обертається тепер головно довкола них і воєнних подій. І тому маловщо знати, що властиво діється в середині диктаторських країв, зокрема, як там люди дійсно живуть і що дійсно думають. Та таки найменше знаємо про те, що діється в Совєтах. Люди вже так привикли до того, що нема ніяких новин з совєтського життя, що часами перепускають „мимоходом" і щось такого, що надзвичайно цікаве. Так пройшла й та новинка, що її перепустила совєтська пресова аґенція в справі нового совєтського розпорядку про той новий рід панщини в Совєтах, до якої буде вже затягнена й та совєтська молодь, що виходить з дітських літ. Бо так треба розуміти те, що Совєти беруться покликати річно до одного міліона молодих хлопців, від 14 до 18 року життя, щоб їм дати „промисловий вишкіл" на те, щоб були потім затягнені на чотири роки до примусової роботи в совєтських державних підприємствах.

Що це означає? Та хіба те, що влада береться тепер аж таким способом ратувати підупадаючий в Совєтах промисл по понад 20 роках своїх економічних „експериментів" і по тій рекламі, що то вже заповідала, що Совєти вже малощо не перевищають Америку під промисловими осягами. Виходить, що таки зовсім нічого путнього не вийшло з совєтських пятиліток, з тих ріжних „ударників" і цілої „стахановщини". І нічого не навчили ті школи, що то їх ніби має бути повно в Совєтах, коли треба тепер братись аж за „мобілізацію" і вживати військового примусу і військової дисципліни, щоб молодь фахово трохи підовчити на те, щоб вона потім це відробляла чотири роки на совєтській панщині. Не зважаючи на нову невільницьку систему праці, до якої вже офіційно затягається примусово навіть молодих хлопців, усе те кидає певне світло і на ту молодь, про яку казалося у совєтських офіційних заявах, що вона палає великою любовю до Совєтів і готова кожної хвилини життя віддати, цілком добровільно, за Совєти. А тут, як бачимо, треба заганяти її до праці примусово . . .

Дуже цікавий і другий совєтський розпорядок, що вкінці кладе кінець вільному, загальному навчанню, себто тому большевицькому блахманові, що голосив, що в Совєтах наука безплатна. Того вже більше не буде навіть на папері, бо заведено шкільні оплати за науку в середніх і вищих школах. Щож це значить? Та те, що селянська чи робітнича дитина таки не зможе піти до вищої школи. Зате зможуть піти тільки діти вищих урядовців, тої совєтської аристократії, що побирає добрі платні й може платити і за те, щоб її діти могли побирати вищу освіту. Бо як в селянина чи робітника трапиться одна дитина, то ще він якось з бідою може й стягнеться на шкільні оплати для неї. Та як тих дітей більше, то щоб не знати, що робив, а таки не зможе дітям дати кращої освіти. Та для Совєтів таки діти будуть добрими кандидатами на панщизняних рабів. На те певно Совєти і рахують.

УПАДОК ФРАНЦІЇ В ОЧАХ ПИСЬМЕННИКА ЖІЛЬ РОМЕНА

(Докінчення)

(2)

Таємничий дипльомат про Італію й Мусолінія.

Дня 26-ого серпня 1939 р., отже кілька днів перед вибухом війни, відвідав Жіль Ромена один визначний заграничний дипльомат, якого імені, звичайно, згаданий автор не подає. Він зупинився в Парижі в переїзді й був обзнайомлений основно з італійськими справами. Він сказав Роменові ось що:

„На мою думку, війна неминуча. Я страшно боюся за Францію та Анґлію. Вони роблять враження, що йдуть до війни, неначеб це була неприємна річ, однак без найменшої журби за її вислід. Це їх страшна помилка. Ви не виграєте цеї війни без імаґінації, зухвалости та творчої сили. Якщо не будете нічого робити крім пускатись на евентуальне ризико, то програєте війну ще заки її почнете. Слухайте мене. Ви є дуже впливовим у вашому уряді. Ідіть та скажіть це Делядієві та Боннетові: Мусоліні, що не є дуже інтелігентним, але є одним з найспосібніших акторів, заграє вам страшний трик. Він буде довго брехати. Даватиме вам надію на його невтральність. Це буде найкраща поміч, яку він зможе дати Німеччині, помагаючи її при тому всяким постачанням і рівночасно охороняючи її полудневе крило. Одначе, він виповість вам війну якраз на передодні Гітлерової побіди, щоб брати участь у поділах воєнних здобичей.

„Думаю, що ваш уряд повинен вислати Мусолінієві такий ультимат, що він на протязі 48 годин відповів, чи він є з вами, чи проти вас. Мусоліні хоче за всяку ціну уникнути тепер війни. Останньо він дістав докладний звіт про стан його летунства та артилерії, про які попередньо він знав небагато. Публична опінія в Італії є проти війни. Якщо Мусоліні буде уникати докладної відповіди, зажадайте від нього права на окупацію французькими військами Турину, Міляну та інших більших міст в Південній Італії, а далі права перемаршу для ваших військ через його територію. Якщо він буде грозити вам війною, вишліть заклик до італійського народу, скажіть йому правду та заспокійте його у ваших правдивих замірах відносно Італії. За одну ніч Мусоліні буде позбавлений влади, а новий уряд піде війною проти Німеччини.

„Про це ви мусите переконати насамперед ваш уряд. Анґлійці є радше дураки, а Чорчіл не є при владі. Ваш уряд буде радитися ґенерального штабу, що йому робити. Абсурд! Штабові старшини є тільки слугами держави, а більш нічого. Я вже раз кермував моїм урядом і знаю їх дуже добре. Вони все бояться якихнебудь комплікацій та люблять брати якнайменше відповідальности. Вони створені на це, щоб слухати. Справа не лежить в тому, щоб їх питати, чи „маємо йти там, а там", але в тому як підете там чи там, коли дістанете прикази іти?"

Як можна було сподіватися, Ромен урядив офіційне побачення того таємничого дипльомата з членами кабінету, де він також перестав у подробицях його враження та думки про Італію.

Який був вислід з того побачення, чи пак, які наслідки принесла ця розмова на дальші рішення уряду, можна бачити з дальших писань Жіль Ромена.

Ґамелен проти пляну нападу на Італію.

Ромен пише в дальшому, що Делядіє та Бонне довго роздумували над пропозиціями неназваного дипльомата, аж вкінці на запит його, міністер заграничних справ Бонне відповів: „Ґен. Ґамелен спротивився тому плянові. Одинока річ, яку він хоче доконати, це перевести спокійно мобілізацію. Він є тої думки, що Італія повинна скорше скочити на нас, як ми на неї".

При найближчому побаченні з бувшим французьким амбасадором до Берліна, Кульондром, Ромен почув цікаві новини на тему відношення з Італією. „Хочу вам сказати велику новину", говорив Кульондр, „італійці достарчають нам нові моделі Капроні". (Італійська фірма військових літаків).

При нагоді побуту ґенерального резидента Тунісу Лябона у Парижі, Ромен довідався, що це правдивий факт, що Італія достарчає Франції літаків марки Капроні, а за це дістає з французьких кольоній нафту та фосфати.

Відвідини у Ґамелена в головному штабі.

Дня 16-го грудня 1939 р. ґен. Ґамелен, начальний вожд аліянтських військ, запросив Ромена до себе в головний штаб. Військове авто завезло його замаскованими дорогами аж там, де була головна кватира Ґамелена. Про цю візиту та розмови, які там мали місце, Ромен каже, що „були вони надзвичайні", про які думав він у найгірших моментах Франції.

Ромен щойно повернув був з Швайцарії та зложив докладний звіт, що там говорять про Німеччину. А говорено тоді, що війна в Німеччині є дуже непопулярна, та що можна буде сподіватися з того приводу всяких революційних вибухів.

Ґен. Ґамелен так висказався про це: „Особисто я не думаю що Німеччина завалиться наслідком внутрішньої революції. Така революція можлива щойно по військовій програ Німеччини. Не вірю також, щоб бльокада та економічні недостачі могли вплинути на німецький нарід відємно. Нарід не піде до революції через ці причини. Щойно довга війна може ослабити його, так, що при першому ліпшому ударі, він заломиться".

Ґамелен про упадок Польщі.

В довшій розмові співбесідники порушили ряд дуже актуальних справ, а вкінці спинилися над судьбою Польщі. Запитаний, що він думає про розвал Польщі, ґен. Ґамелен з іронічним усміхом сказав таке:

„Коли маршал Ридз-Сміґли був в Парижі тому кілька місяців, я підкреслював йому вагу збудування оборонної лінії на західніх кордонах Польщі. А Ридз-Сміґли відповів: „Я маю рухому „армію маневрів". (відноситься до кінноти). При тому Ґамелен повторяв іронічно кілька разів: „Так, рухома армія Ридза-Сміґлого...".

При обговоренні російсько-фінської війни, Ґамелен висказав чимало подиву для фінляндців та заключав: „Фіни з їх лінією Манерґайма зуміли спинити московську навалу. Я знаю, що лінії не є москалями, але наша лінія Мажіно не є також лінією Манерґайма".

Обговорюючи доцільність лінії Мажіно, ґен. Ґамелен висказав повне довіря до тої фортифікаційної лінії, хоч сподівався правдоподібного нападу через Бельґію, бо сказав, що Німеччина буде готова напасти через Низові Краї, коли упорається в Польщі.

Будуччина в оцінці ґенерала.

Запитаний, що думає про найближчу будуччину французько - німецької війни, ґен. Ґамелен в гробовій тиші, сказав: „Хочете знати, що я думаю про найближчу будуччину? Гадаю, що по періоді споводної нечинности наступить нагла акція, в якій будуть кинуті всі засоби війни. В цій акції наступить рішення багато скорше, чим ви, або хто інший думає. Так, це буде дуже страшне й скоре. Нарід навіть не здає собі з цього справи". Він навіть передбачив, що цей остатачний удар прийде в травні.

Оборона ґен. Ґамелена.

Закінчуючи свою довгу статтю про людей, які були у проводі Франції в часі її найбільшої катастрофи, Ромен бере в оборону ґен. Ґамелена. Він далекий від того, щоб бігти за голосом товпи та кричати, що Ґамелен був зрадником французького народу. Ромен збиває між іншим цей великий закид, що Ґамелен прийшов до найвищого значіння завдяки французьким політикам. Він вибився завдяки своїм власним здібностям. Був він свого роду мрійником, що не міг погодити свої прегарні теоретичні міркування з суворою дійсністю. Цим і пояснює Ромен факт, що ґен. Ґамелен майже з пророчою візією передбачив трагічний кінець Франції, однак не міг її вратувати...

Люди його типу не люблять, коли їм треба змінювати їхні поняття, коли обставини приневолюють покидати це, що було упляноване роками. Трагедія Франції — це велика трагедія також цілої провідної верстви, а в першу чергу її військового команданта — ґен. Ґамелена.

ОБРАЗКИ З „СОВЄТСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ"

Большевицькі ґазетярі люблять виставляти проти закиду про брак демократії в совєтській Росії специфічно большевицький арґумент. Кажуть вони: так, у совєтській Росії вашої, капіталістичної демократії нема, але там є своя, совєтська демократія.

У своїх статтях про совєтську Росію в „Ню Йорк Таймсі" відомий європейський кореспондент Ґ. Е. Р. Ґедіє подає в ріжних місцях факти й сценки, котрі ілюструють якраз цю питому совєтську демократію.

Большевицькі ґазетярі залюбки хваляться демократією совєтської армії. Під цим вони розуміли духа рівности між офіцирством і мужвою. Мовляв, у російській армії нині всі товариші. Ґедіє стверджує, що з цієї прославленої товариської рівности армії не лишилося й сліду. В армії заведено строгі правила щодо салютування старшин жовнірами. Правила виконується строго, за їх нарушення накладається суворі кари. Большевицьким звичаєм уряд установив спеціяльних інспекторів, що мають глядати за виконуванням цього обовязку. Міськими вулицями й парками шляються тишком спеціяльні інспектори, що наглядають за тим, як жовніри віддають честь офіцирству. Недавно тому московські газети доносоли про покарання офіцирів, що занедбали покарати жовнірів, які не віддали їм почести з належитою дбалістю.

Старий дух товариської рівности зник до того ступня, що, коли офіцир входить до трамваю, простий жовнір, що там сидить, має встати й віддати йому своє місце.

Далі привернено старі царські титули, як титули ґенерала й адмірала.

Цей дух нерівности, як можна догадатися, поширюється і на інші сфери російського населення, де на місце офіцирів виступає совєтська верхівка, совєтська буржуазія.

Іншим коником, яким большевицькі журналісти люблять басувати перед людьми з капіталістичних країн, це мовляв свобідна, політична дискусія, очевидно в рамках совєтських політичних обставин. Одначе, колиб навіть узяти під увагу ці совєтські обставини, то ця демократичність покажеться зовсім неіснуючою. Важних питань політики чи господарки в Росії ніхто не дискутує. Всі так залякані наслідком кожного свобідно висказаного слова, що такої дискусії зовсім не має.

Яскравим приміром загальної безмовности російського громадянства є сцена в російському парляменті при нагоді вирішування питання зміни державної політики, а саме союзу Сталіна з Гітлером. Ґедіє був приявним на тому засіданні. По промові Молотова Ґедіє ждав початку дискусії. Та не діждався. Зараз як Молотов скінчив промову й заніміли оплески, встав один посол і поставив внесок, щоби з огляду на великий розум совєтських лідерів потвердити нову політику без дискусії. І барвні збори без дискусії прийняли цей внесок.

Ґедіє бував й на інших засіданнях цеї нібито „найвищої ради совєтської Росії" і стверджує, що вона поводиться так само й в інших справах. Дискусії ніякої нема, збори відбуваються зовсім механічно, люди підносять руки по приказу, як машинка за натисненням відповідного движіння.

Яке значіння має це скасування всякої демократії в совєтській Росії? Дехто міг би сказати, що коли нема дискусії, нема роздвоєння думок, нема роздвоєння почувань, нема й роздвоєння волі й роздвоєння акції. Ґедіє каже, що наслідком таких обставин є повний занепад запалу населення для всяких загальних справ.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ І.

(52)

Щось безпосереднє, дитяче в тій дівочій вдачі її, що так чарувало в ній всіх, вважаючи на прищеплену материним навчанням та напучуванням поважність і навіть гордовитість, — як вітром звіяло. Наче хтось раптом відчинив перед неї двері в інший світ і сказав: „Досі, дівчино люба, був лише рожевий, прекрасний, як усмішка дитини, сон, а справжне життя — ось воно, за цим порогом, що ти переступила".

І назовні позначилася ця нагла відміна: глибокі сині, як небо, очі її стали ще глибші й таємничі, як рівняна глибокого лісового тихого озера; між темними тонкими, гарними, як намальовані, бровами у хвильку задуми чи напруженя мислі лягала ледве помітна сторчова риска; рухи зробилися повільніші, а дзвінкий, перлистий молодий дівоцький сміх не ринув з уст вільно й жартливо, мов гірський поточок із приската на прискалок, а так, немов би тримала дівчина його на припоні: часто посміхалися лише уста, очі — наче в саму душу твою хотіли проникнути. А пісня, якою бреніли сливе щодня й ранок і вечір на вдовиному обійсті, затихла, завмерла.

Від покмітливого материного ока не умкнула ця відміна в Орисі, але мати глибоко розуміла свою єдиначку, не тільки, як мати, а й як жінка жінку, — жінка, досвідчена в бурях життя, — жінку, що вступає в тее жорстоке, невблагане життя й переживає, освідомлює перші його іспити. Що-правда, не зазнала вона за свого дівування саме такого великого й жорстокого життєвого спробунку, але багато гірких пригод, напастей і розчарувань теж зажила, покі обякорилася в тихому причалі з молодим Петром Оберемком, хай царствує з праведними. Тому тільки поглядала й стежила крадькома за тим, що коїлося з донечкою, але не рушила її духового перероджения докучливим розпитуванням.

Ще й друга відміна відбувалася в душі Орисі, — відміна, що її можна булоб назвати переоцінкою людей і свого до них відношення. Не маючи ще життєвого досвіду й певної, усталеної власним розумом, мірки для цього, вона зчаста зверталася за розясненням до неньчиної досвідчености.

— Мамо, — питає, бувало, — чи вони всі отакі, як цей?

— Та хто, доню? — лагідно перепитує старенька вдова. — Про кого ти?

— Та пани оті?

— Мабуть, доню, всі. Від пана поди ріж та тікай, хай їх Господь побє!

Орися замислиться на хвильку над якоюсь там роботою та й знов:

— А чого вони такі, мамо?

— Та Бог їх зна... відказує ненька. — З жиру, мабуть, та від того, що безкарні. Якби почували над собою доброго кия, то може й шанувались, як і всі добрі люди, а то хто їм розказуватиме, коли кожен сам собі й над усіми пан!...

Нова робота для допитливої голови Орисиної. Але за якийсь час і знов:

— Вони пани, мамо?... Чому воно так, що як тільки чужий. то й пан?

— Цього вже, дитино, я тобі не скажу... Мабуть так Бог дав.

— Бог?... — задумується дівчина й крутить головою. — Хіба Бог гарніший до панів, як до нас, що поробив їх панами, а нас упослідив?

— Кажуж, доню, що не знаю.

Дівчина замислиться над роботою й навіть по виду її помітно, як напружено працює її думка. Думає отак, думає, та — дивись — і надумає що.

— На мою думку, — каже, наприклад, — це тому, що коли Бог створив людей, то нашим дав таку вдачу, що вони мерщій хапалися за чепіги в плуга, а пани на плуга й не глянули, а мерщій хопилися зброї. Наші люди безборонні зосталися, а ті й землі в їх позабирали й самих у хлопи повернули. Бо як же інакше могло так статися на світі?...

— Може й так, голубко, — казала на це стара, — ти до школи ходила, тобі видніш, як мені, старій.

— У школі цього не говорено, а тільки я так собі міркую, що якби одного разу наші люди, замісць хліб робити, ухопилися за зброю, то вже не було б так, як то є, що ще там, та хопилися зброї, то й панів булиб позбулися, і ніхто не кривдив...

— Е, дочко, лихих людей на світі — нема переводу: як не пани, то жиди.

— Жидів пани позаводили, а тоб їх може й на світі не було. Де пан, там і пархатий, бо пан лінується сам навіть одирати своїх хлопів та й порозводив для того жидів, як хортів для полювання. Не булоб пана, то й жида не побачилб.

Дивилися Оберемчиха на доньку, на її золотоволосу голівку, схилену над гаптуванням чи вишиванням, і дивувалася, звідки в неї такі думки обявилися. Про своє вчорашнє лихо, про тую тяжку кривду свою немов би вже й забула та про інші скривдженних і упосліджених голівку клопоче. Навіть про Павла не згадує про самого, а все якось так, що й другі гноблені по всій Україні з ним. Не догадувалася старенька в простоті своїй, що до жалю над загальним горем людським шлях стелиться через власне горе, і кого воно не зачепить глибоко й болючо, той і людського горя не відчує, як слід.

Минуло вже кілька днів із того часу, як над бідною Орисею прошуміла така буря; вже й польний, очухавшись після Павлових обіймів, виїхав із Канева, й життя невеличкого міста потекло своїм звичайним ладом.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

БУДУЧНІСТЬ ШВАЙЦАРІЇ.

„Ню Йорк Таймс" подав о-ноді як зовсім автентичний документ, з котрого мало би виходити, що Гітлер задумує заняти незадовго Швайцарію.

Тимчасом кружляють чутки, що Гітлер зовсім не думае займати Швайцарії, бо й він і Ґерінґ і інші націстичні головачі власне в Швайцарії зложили свої ощадности, котрими вони хотіли би покористуватися, якби так їм прийшлося втікати з Німеччини.

Якби ця чутка була правдива, то тоді Німеччина займала би Швайцарію аж тоді, як Німеччина була би певна перемоги.

САМ ПРОТИ СЕБЕ?

„Ню Йорк Таймс" виступив дня 19. вересня з довжезною статтею про своє становище до теперішних президіяльних виборів. У цій статті він подав, чому він у цих виборах стоїть проти Рузвелта, а за Вилкі.

Нюйорський щоденник „Ню Йорк Пост" виступив 20. вересня проти цеї статті зо своєю статтею. І цю статтю „Пост" післав до „Ню Йорк Таймсу" з прозьбою помістити її як платне оголошення.

Дня 24. вересня „Ню Йорк Таймс" помістив на своїх сторінках статтю „Ню Йорк Посту" як платне оголошення, в котрому говорилося: „Ця редакційна стаття появилася в „Ню Йорк Пост" у пятницю, 20. вересня, в день після заяви Ню Йорк Таймсу, що буде попирати кандидатуру Вилкі на уряд президента. За порадою багатьох своїх читачів Пост купив собі це місце (себто в Ню Йорк Таймсі) для передруку статті".

У цей спосіб читачі „Ню Йорк Таймсу" могли тепер читати обі статті. Прочитавши їх, вони можуть бути за „Таймсом", але можуть бути й за „Постом".

Можна би сказати, що своїм поступком „Ню Йорк Таймс" дав нагоду своїм читачам, що читали його статтю проти Рузвелта, повернулися за Рузвелтом. Отже „Таймс" поступив проти себе, отже не розумно.

Одначе, чи не дав цим „Таймс" до пізнання, що він не боїться зовсім, щоб його читачі, прочитавши статтю „Поста", навернулися за „Постом"? А зрештою, чи не дав цим „Таймс" до пізнання, що головна справа не в тому, чи „Пост" чи „Таймс" має слушність, а в тому за ким треба голосувати?

НЕ ТУЖАТЬ ВЕРТАТИ ДОМІВ.

По ріжних павільонах на Світовій Виставі в Ню Йорку відбуваються тепер наради обслуги й урядовців над питанням: що робити по закритті вистави, що має наступити 27. жовтня? Багато з них, бо аж 360, має право перебувати в Америці лише на час вистави. Багато з них походить з країв, що перестали існувати, як свобідні держави: чехи, бельґійці, поляки. Інші походять з країв, що тепер у війні.

З цеї дискусії видно, що вони не хочуть вертатися до рідного краю. Якби хотіли, то не потребувалиб про справу й дискутувати.

Досі таке траплялося звичайно з ріжними большевицькими місіями, що, виїхавши в буржуазне пекло, засмакували в ньому так, що до советського раю вертатися не хотіли. Тепер в Америці засмакували й некомуністи. Ріжниця хіба в тому, що ці бельґійці, поляки й чехи може би вернулися, якби були їх держави, а росіяни не хочуть вертатися, хоча їх держава існує так, як вона була, коли вони виїзджали.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Перед 15-літнім ювилеем 204-го відділу У. Н. Союзу.

Буває, що заслуженим громадянам по певних роках громадянської праці справляють ювилей, щоб таким робом виявити вдячність за чесно ведену добру працю. Таке буває і з орґанізаціями. Вони також обходять подібні ювилеї-річниці, але на те, щоб на них виказати успішну працю та заохотити своїх членів до дальшої орґанізаційної роботи. Ось такий ювилей обходитиме 204-тий відділ У. Н. Союзу в неділю дня 20. жовтня б. р. з нагоди 15ліття своеї праці. З тої нагоди відбудеться великий концерт і бенкет в Бетовен Гол, 210-214, Іст, 5. вулиця в Ню Йорку.

Буде цікаво нашому загалови пізнати, як розвивався і зростав цей відділ. Тому і згадуємо за це.

Історія 204-го відділу У. Н. Союзу.

204-тий відділ заснувала ґрупка свідомих громадян 1. серпня 1925 року. В „Свободі" ч. 168, з дня 22-го липня 1925 р. пишеться в одній відозві, що „ще багато громадян в Ню Йорку не належать до Українського Народнього Союзу". Під згаданою відозвою підписаний був добре відомий в Ню Йорку український громадянин Петро Задорецький. Він то довгий час робив заходи, щоб обеднати українців в національні орґанізації, для несення моральної та матеріяльної помочі нашим братам на українських землях. Треба згадати, що в той час вело свою роботу „Обеднання Українських Орґанізацій в Злучених Державах Америки", засноване перед кількома роками. П. Задорецький, як тодішній орґанізатор Січи ім. Богдана Хмельницького, разом з урядниками Ліґи Американських Горожан чимало звели боротьби з іншими українськими ґрупами, які виступали проти Обеднання.

Зорґанізований комітет в складі Петра Задорецького, Миколи Воробця, Миколи Близнака й Івана Дусаненка, за дозволом Головної Канцелярії У. Н. Союзу, скликав орґанізаційні збори на день 1-го серпня 1925 року. На ці збори прибуло около 30 людей, з яких 17 зараз вписалося в члени У. Н. Союзу, а 8-мох інших зложили заяви, що вступлять в члени в найкоротшому часі з переступними листами з інших відділів. Так повстав 204 відділ У. Н. Союзу, тому 15 років. На тих зборах вибрано управу, до якої ввійшли: Микола Воробець, предсідник, Микола Близнак, секретар й Михайло Вівчар, скарбник.

За час 15-літнього існування 204-го відділу наступні члени були вибрані урядниками: Іван Дусаненко, Петро Римар, Петро Сокальчук, Петро Мартинюк як предсідники; Анна Гладун і Станислава Гурин як місто-предсідниці. Яків Гаврилко, Володимир Ярич, Іван Тураш, Іван Крочак, Андрій Ґелетій як касіери, а Гриць Хлистун і Іван Крочак як рек. секретарі. Постійним, безперервним секретарем відділу є Микола Близнак. Він найбільше зо всіх причинився до зросту відділу. Довголітним касієром є А. Ґелетій.

За останні три роки предсідником 204-го відділу У. Н. Союзу є Евген Ляхович, співредактор „Свободи". У тому часі відділ виказує якнайкращі успіхи.

В 1933 р. делеґат 204-го відділу, Дмитро Галичин, був вибраний на конвенції У. Н. Союзу в Дітройт, Міш., головним рекордовим секретарем У. Н. Союзу.

В часі 15-літнього свого існування, 204-тий відділ не тільки працював на Союзовій ниві, в ширенні його ідеї та приеднюванні його членів. Він займався також іншими національними справами та допомогав у визвольній боротьбі українського народу. І так, як член „Обеднання" та Центрального Комітету в Ню Йорку, 204-тий відділ все співпрацював з тими орґанізаціями, брав активну участь у всіх акціях, ведених згаданими орґанізаціями. Крім того, 204-тий відділ був членом культурних українських орґанізацій в Західній Україні, таких, як Матірне Товариство „Просвіта", „Рідна Школа". Товариство Українських Інвалідів у Львові та Музей Визвольної Боротьби у Празі.

Кілька разів в році, управа 204-го відділу запрошували спеціяльних лекторів, які давали цікаві доклади на ріжні теми, й тим спричинювалася до морально - культурного освідомлення своїх членів.

Жертви на українські національні цілі.

Визнаючи принцип власних сил, кожночасна управа 204. відділу та його членство розуміли, що віра без діл мертва, та що самими словами не збудується нічого. Будучи в Америці тисячі миль від українських земель, 204-тий відділ, як багато інших українських орґанізацій, жертвував багато грошей на українські національні потреби. І так, жертвував на такі цілі: Рідна Школа $141,50, інваліди $133.30, Карпатська Україна $176.25, політичні збігці $20, „Просвіта" у Львові $41.50, Визвольний Музей у Празі $20, політичні вязні $147, голодуючим $30, на погоріле село Денисів $10, матерям Біласа й Данилишина $20, на визвольну боротьбу $555.50.

Не забував 204-тий відділ також на потреби українського національного життя з Злучених Державах Америки. На місцеві наші потреби розділено такі жертви: видання історії України в анґлійській мові $15, сиротинець У. Н. С. $108.25, фонд бл. п. Ядловського $5, на інші цілі як членські вкладки до центр. орґанізації й на маніфестації й ін. $118.67, на світову виставу в Шікаґо $31, Університетське Товариство в Ню Йорку $25, Світова Вистава в Ню Йорку $130, спортова дружина У. Н. Союзу в Ню Йорку $25.

Як бачимо, це поважні жертви.

За час 15-літнього існування 204-го відділу, померло 13 членів: Микола Воробець, Василь Лилак, Ілля Вісьола, Олекса Дємкович, Володимир Ярич, Іван Тураш, Андрій Фіна, Іван Довгань, Андрій Пилипишин, Михайло Вуйцікевич, Анна Перестюк, Семен Шевчук і Юлія Рапій. Головна канцелярія У. Н. Союзу виплатила родинам тих померших членів $8,000. Хорим членам виплатила головна канцелярія У. Н. Союзу $2,050,00 з запомогового фонду.

За 15 літ 204-тий відділ вислав до головної каси У. Н. Союзу (по кінець вересня 1940 року) $67,971,61 за дорослих членів, а $6,146.43 до молодечого департаменту. Разом суму $74,218.04.

З кінцем вересня 1940 року 204-тий відділ У. Н. Союзу начислював 557 дорослих членів (в тому числі 223 роджених в Америці) і 194 дітей.

Концерт і Бенкет.

За такі великі здобутки для батька У. Н. Союзу як і для цілого українського орґанізованого суспільства 204-тому відділові належиться признання. 15-літній ювилей, що буде відсвяткований в неділю 20-го жовтня 1940 р. в Бетовен Гол, в Ню Йорку, це буде маніфестація вдячности членам, яку орґанізує теперішня управа відділу.

Тому, у цьому ювилейному святі повинні взяти участь у першу чергу всі члени 204-го відділу разом зо своїми родинами. Це добрий звичай приводити свою рідню, головно дітей на такі ювилейні свята, бо там вони вчаться горожанських чеснот та дисципліни.

По друге, для членів 204-го відділу — це моральний обовязок взяти участь в тому ювилею, бо тим шанують свою власну працю для орґанізації та труди тих, що вже їх нема між нами в живих.

Самий ювилей складатиметься з концерту, що відбудеться згаданого дня, в 5-тій годині пополудні, та з урочистого бенкету, який почнеться зараз по концерті.

Також і симпатики У. Н. Союзу повинні взяти участь в ювилейному святі 204-го відділу, бо це успіх не тільки одної орґанізації, але цілого нашого загалу.

Володимир Душник.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИБОРЧА КАМПАНІЯ.

Місяць жовтень це час передвиборчої кампанії в політичному житті Америки. Як громадяни цього краю українці мають обовязок інтересуватися всіми приявами його життя, а зокрема такою справою як вибори. Віддання керми держави в добрі руки повинно стати журбою кожного громадянина. Саме на те є вибори, щоб виказати свою громадянську свідомість і зрілість з одного боку, а замаркувати право суверена держави - нації з другого боку. Українці принесли зо собою в Америку велике політичне вишколення з рідного краю і тому їм лекше тут ввійти в політичне життя ніж може іншим ґрупам, що сюди прибули. Коли взяти під увагу ідеалістичне наставлення української громади в Америці, то це ще більше облекшує справу.

Найближчі вибори матимуть епохальне значіння в історії Злучених Держав. Не тому, що вибори припадають на небувалий воєнний час, хоч і це має свій вплив. Але тому, що Америка взялася за мілітарний спосіб оборони свого існування. Мілітаризм досі не був знаний в Америці. Саме від вибору нового президента буде залежати, як ця справа розвинеться. Але є інша притока глядіти на наступні вибори, як на епохальну, суто американську подію. Це так звана „третя каденція" — в уряді президента. Досі не було випадку в американській історії, щоб якийсь президент оставав довше на своїм становищі як дві каденції. А Демократична Партія поставила своїм кандидатам на президента дотеперішнього президента, Френклина Делано Рузвелта, котрий вже двічи був вибраний на найвище становище в державі.

Отже приходиться й українцям зріло застановитися над вибором утретє цього самого кандидата. Коли переживаемо небувалий час в історії Америки і назрівають небувалі питання до розвязки, треба призадуматися, чи часом ті питання не вимагають і небувалих рішень. А саме тому і такою преважною справою до вирішення є згадана третя каденція.

Попри цю, може й „формальну" справу, є ще дуже важна справа особи самого кандидата. Френклин Д. Рузвелт кожному знаний зо своеї діяльности і тому легко його скритикувати у світлі його минувшини та прийти до висновку. Вендел Вилкі це людина нова, без політичної минувшини, хоч може з великим талантом. Отже вже зтого боку треба поважно громадянинові Злучених Держав усе те розчовпати, переговорити, навіть і на зібранні в горожанському клюбі передискутувати, а доперва потім іти до виборів з якоюсь думкою і арґументами, що обороняють його рішення в цьому важному історичному моменті.

С.

ДОБАЧУЮТЬ БРИТІЙСЬКІ СИМПАТІЇ

КАЇРО. — З відомостей, які надходять з Сирії й Лібанону, виходить, що як французи так і сирійці ставляться однаково ворожо до італійців в Сирії. Зате виявляють отверто свою прихильність до бритійців. Таке доносить американський кореспондент Джозеф Лівай.

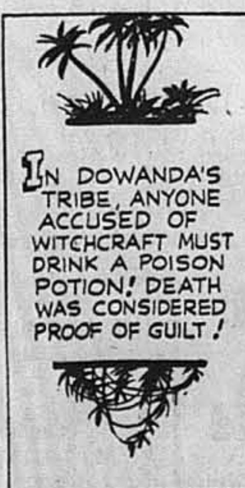
ПОТРЕБУЮТЬ НАРЯДДЯ. Аксел Викмен, анґлійський фабрикант машинерії, приїхав до Америки на закупи машинерії до виробу наряддя.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільних Козаків, відд. 316., відбудуться в четвер 10. жовтня, в Народнім Домі, 831 Джозеф евню в годині 8. вечір. Проситься всіх членів прибути на означений час. — П. Ковтун, гол.; Д. Скорохода, кас.; В. Іванців, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, відд. 339, відбудуться в суботу, 12. жовтня в годині 6.30 вечером в домі Громади, 3322 Н. Лавренс стр. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Рівнож проситься всіх постаратись за нові члени, бо кожний член має своїх знайомих, то при кожній нагоді можна познайомити про користи членів в нашім Союзі, бож соромно є, що наші члени так байдужі до збільшення членів до нашого відділу. Отож постарайтесь хоч по одному членови привести на ці збори. Напоминається довгуючих членів, вирівняти свої залеглости, щоб в противнім разі не наразитись на суспенук. Уважайте, що рік проходить, як також і контроля приходить. — Уряд: Ів. Сорока, предс.; Ів. Бішка, касієр; Ів. Сорока, секр.

ТАРЗАН, ч. 123. Чортячий напиток.

Серед племени Дованди кожний, якого посудили в чарах, мусів випити затроєний напиток. Смерть від цього означала доказ обвинувачення.

„Говко говорить, що я його почарував, щоб врятувати Тарзана. Я невинен", говорив ватажок, „і на доказ я випю чортячий напиток".

В той час, коли приготовляли напиток бубни гомоніли до ритму питомого тубільцям, прославляючи віковічний ритуал.

Далеко від цього місця увязнений Тарзан пізнав цей ритм. Але він не догадувався, що ця музика віщує зло також для нього самого,

НАВІТЬ НАЙБІЛЬШЕ ХОРІ НЕ ПОВИННІ ТРАТИТИ НАДІЮ

В. Л. Тутл, Ірвінґтон, Н. Дж.

Нагло я стратив силу в ногах і знайшовся в положенні, що не міг пройти кроку о власній силі. Рівнож я терпів сильні болі в цілім тілі та ноги і руки в ставах були спухнені.

Я радився кількох докторів, але без успіхів.

Прочитавши адвертайзмент дра Мілера в телефонічній книжці — я сейчас удався до него.

Поміч, яку мені др. Мілер дав вже на першій візиті була цего роду, що кулі, на яких я проволікся до офісу, я міг оставити у дра Мілера і хоч дуже поволи, однак без помочі куль — я повернув у власній силі до дому. Під опікою дра Мілера я оставав через кілька неділь. Тепер я зовсім повернув до здоровля і сил.

Ніколи не забуду др. Мілерови цего добродійства, яке мені сказав в тяжкій недузі. З повною совістю можу рекомендувати дра Мілера усім хорим, що потрібують доброї і старанної опіки і помочі.

М. Марцярелла, Іст Орандж, Н. Дж.

Не маю досить слів, щоби виразити подяку д-рові Мілерові в Нюарку за вирятування життя мойому синові. Хлопчина терпів на жовтачку і на нирки та селезінку. Через довший час оставав під опікою багато докторів, понадто лічився в 3 знаних шпиталях. Був час, що кожного дня мав два або 3 рази кровотоки і в протязі 5 місяців апліковано йому 3 рази трансфузію крови. Остаточно проповідувано мойому синові найбільше один рік життя. З рекомендації я довідалася про д-ра Мілера.

Вже по першій візиті у д-ра Мілера я завважала у сина значне поліпшення, а в протязі 3 місяців кровотоки зовсім уступили. Природня метода д-ра Мілера, яка не послугується ніякими ліками, зробила це, що в протязі 15 місяців мій тяжко схорілий син прибрав на вазі 25 фунтів і тепер вже є зовсім здоров. Колиб хто мав які сумніви, я все готова дати всі вияснення в цій, мною описаній справі.

Франк Рудольф, Нюарк, Н. Дж.

Довгий час мучили мене прикрі болі в плечах і крижах. Я не лежав в ліжку, але постійно терпів, ходячи і працюючи — так, що ціле життя стало мені незносиме. Ходив і радився кількох докторів, короткий час оставався в шпиталі але все без результатів.. Доперва метода і опіка д-ра Мілера дала мені пільгу і остаточну поміч в моїх терпіннях.

Тепер чуюся зовсім здоровий і життя представляє для мене вартість і вдоволення.

Дора Романов, Ню Йорк, Н. Й.

Почуваюся до обовязку висказання моеї вдячности д-рові Мілерові в Нюарку за совісну його працю і оказану мені велику поміч в моїй хоробі.

Брак нормального віддиху і сильне биття серця, через довгий час мучили мене дуже дітkливо. Завдяки методі д-ра Мілера і його старанній опіці я вже зовсім позбулася цих прикрих недомагань і чуюся вже зовсім здорова. Також мій чоловік завдячує поворот до здоровля д-рові Мілерові.

Болі в хребті, в задній части голови і в лівій нозі, мучили мого чоловіка безупинно. Приписувані ліки і встрикування до крови, апліковані докторами — не помагали. Перед підданиямся операції, в якій мала бути витята одна нирка, мій чоловік — на щастя удався до д-ра Мілера і завдяки його природній методі і старанній опіці — мій чоловік відзискав здоровля.

Щиро поручаємо д-ра Мілера хорим людям.

Етель Дорфман, Нюарк, Н. Дж.

Мене довго мучили ревматичні болі, звороти голови, жолудкові недомагання і ослаблення цілого організму.

Поради докторів і всілякі ліки не помагали. До д-ра Мілера я зголосилася, коли вже ледви на ногах могла держатися.

Під опікою д-ра Мілера і завдяки його природнім методам, я у зглядно недовгім часі позбулася своєї тяжкої хороби і тепер чуюся зовсім здорова.

Реґнар Фредеріксен, Ірвінґтон, Н. Дж.

В моїм листі хочу висказати мою вдяку за велику поміч, яку я одержав від д-ра Мілера.

Одного дня в зимі, я раптово почав тратити владу в рамени і в руці. Перестрашений цим та не всилі виконувати мою роботу в бизнесі, я ходив за порадою до кількох лікарів. Вкінци знайомі справили мене до д-ра Мілера. По кількох візитах у д-ра Мілера, я вже був в силі порушати пальцями і раменем. По місяці я відзискав цілковиту владу і був в змозі розпочати свою професійну роботу.

Юлія Чабак, Плейнфілд, Н. Дж.

Через кілька років докучали мені ріжні недомагання жолудкові, болі голови і біль в боці. Я уживала ріжних лікарств, приписуваних докторами — однак без ніяких результатів. Я вже зневірилася, припускаючи думку, що може прийдеться так недомагати ціле життя.

За порадою приятельки я удалася ще до д-ра Мілера. Це було моє щастя, бо по 6-тижневій опіці д-ра Мілера, я відзискала здоровля і чуюся тепер сильна і спосібна до всякої домової праці, як перед хоробою.

Усім, що терплять на подібні недомагання, поручаю щиро д-ра Мілера.

Йосифина Стахурска, Бейон, Н. Дж.

Ніхто не зможе оцінити працю д-ра Мілера ліпше від мене. Я підупала на здоровлю так, що власними силами не могла порушатися з місця на місце. Багато докторів казали мені, що на мою хоробу нема ради. При помочі моеї приятельки я вибралася в Нюарку до офісу д-ра Мілера. По кількох тижнях примінювання методи д-ра Мілера я відзискала сили і здоровля, так, що мої знайомі прямо не хотіли цему вірити.

Поручаю д-ра Мілера хорим жінкам.

Катерина Вашкевич, Пасейк, Н. Дж.

Я оставала під опікою д-ра Мілера через три місяці — та з опіки д-ра Мілера я дуже є вдоволена, бо велику пільгу і поміч я одержала в моїх терпіннях на ревматизм в ногах. Тепер чуюся добре і вже о власних силах можу ходити і сповняти хатню працю.

Евген Мокерт, Нюарк. Н. Дж.

Від довшого часу я терпів на болі в хребті, в плечах і в ногах — часами так прикрі та уперті, що я не був в силі працювати. Доктори називали мою хоробу іменем — люмбаґо і сіятика.

Коли мої терпіння дійшли до верху, я удався до д-ра Мілера. Через три місяці я пробував під опікою д-ра Мілера, піддаючися його природним методам та докладно виповнюючи всі його вказівки, дотично мойого способу життя.

Вже в самих початках опіки д-ра Мілера я завважав раптове поліпшення в моїм здоровлю. Тепер я вже цілком здоров, та не відчуваю більше ніяких болів.

Дякую сердечно д-рові Мілерови за його старанну опіку і поміч та буду його поручати моїм знакомим і сусідам.

Це велика правда, що вартість здоровля можуть оцінити найліпше ці люде, що здоровля стратили.

Без здоровля життя тяжке і понура, болюча поморока мучить ум і душу людей хорих — специяльно таких, які від довшого часу почуваються хорі, та — або від других чують, або самі думають, що для них вже нема помочі.

А однак ніхто з хорих людей не має права попадати в зневіру.

Бо навіть з з найтажших припадків можна відзискати здоровля — а також все знайдеться хтось, що зможе хорому подати помічну руку, навіть в найгірших случаях.

Загально є відома річ — а житева практика і досвід кождого дня дають певні докази про спасенність метод, які опираються на основі достосування себе до всемогучих сил ПРИРОДИ в поконуванні людських недомагань.

Як життя взагалі — здоровля чоловіка є також зависиме від невичерпаних сил природних, які криються і ділають в цілости людського орґанізму.

Так звані природні методи поборювання хоріб основуються на побудженню і відсвіженню в орґанізмі чоловіка ужизнюючих сил, в напрямі їх правильного і повного функціонування.

Людське знання і досвід йдуть по лінії точної координації і співділання з елементарною силою всемогучої ПРИРОДИ, яка є одиноким жерелом життя і здоровля чоловіка.

Моїм завданням є помагати хорим людям в відзисканню здоровля, в першій мірі, через докладне пізнання остаточних причин, які хоробу викликали, а відтак через подання вказівок, в який спосіб можуть удержати добре здоровля в будучности.

Письма подяки від хорих людей, які користали з моеї опіки, говорять самі за себе. Оріґінальні копії цих писем, в формі правно стверджені — будуть показані на жадання.

Додати ще можна, що кождий чоловік, вже з рації свойого істнування є управнений до доброго здоровля.

Коли однак у чоловіка відзиваються систематичні болі, або показуються інші неправильности чи хоробливі зміни, це знак остороги, даний ПРИРОДОЮ, що в орґанізмі чоловіка — подібно, як у моторі механічної машини — не все відбувається в порядку.

Чим скорше отже розпізнається властиву причину недомагання і зле усунеться, тим скорше чоловік відзискає здоровля.

Нераз уже перша візита має для хорого рішаюче значіння.

Броніслав Р. Пурвін, Нюарк, Н. Дж.

В 5 останніх роках я почував себе зовсім хорим і зломаним чоловіком. Недомагання жолудка і внутрішні болі, також дуже прикрі болі в правім боці і в крижах затроювали мені життя і перешкоджали в моїй професійній роботі. Я шукав поради у багатьох лікарів, придержувався їхніх вказівок, заживав багато приписуваних мені ліків. Останній доктор порішив, що тільки при помочі операції буду міг відзискати здоровля. Мала бути винята права нирка і витятий виросток на сліпій кишці. Лікар зажадав мойого підпису, а на мій запит відповів, що кожна операція є получена з ризиком, отже після права, пацієнт обовязаний ствердити на письмі, що з власної волі піддається операції.

Я вагався. Тяжко мені приходило в молодім віці кластися на операційний стіл, з якого не знати, як станеться. В тім часі я вичитав про методу д-ра Мілера і дуже втішився, що є дещо на світі, що зможе мене охоронити перед операційним столом. Сейчас я удався до д-ра Мілера і не завівся, бо завдяки методі і стараниям д-ра Мілера мої сі недомагання уступили і почуваю себе зовсім здоровим чоловіком. Цим письмом висказую глибоку подяку д-рові Мілерові за велику річ, яку для мене вчинив.

В. Хоміцький, Ірвінґтон, Н. Дж.

Через 3 роки терпів я дуже докучливі болі в правім боці і в лівій нозі. Я уживав ріжних медицин — однак болі не уставали.

Під опікою д-ра Мілера — через 5 тижнів, мої болі зовсім уступили і чуюся тепер зовсім здоровим чоловіком.

Тому щиро рекомендую д-ра Мілера, хорим, що потребують умілої і доброї опіки.

Джордж Зофчак, Картерет, Н. Дж.

Від трьох літ я відчував безупинно сильні болі в хребті і в правій нозі. Лікарі означили мою хоробу назвою сіятика і на їх поручення я піддався операції. Однак після операції болі не уступили і я надальше остався хорим чоловіком. Припадково я вичитав в газеті про природню методу д-ра Мілера, завдяки якій багато хорих людей відзискали здоровля. Сейчас я удався до офісу д-ра Мілера і по кількох тижнях примінення його методи я позбувся усяких попередніх болів і чуюся тепер зовсім здоровий.

Про мій досвід подаю до відома людям, які потребують помочі в лихім здоровлю. Щоби вони довідалися, як це було зо мною та щоби рівнож спробували помічної методи д-ра Мілера, якій я завдячую поворот до цілковитого виздоровлення.

Міхал Капель, Нюарк, Н. Дж.

Я чоловік у силі віку, однак безупинні болі голови, болі в ногах і плечах, недомагання жолудка, упертий кашель і безсонні ночі так дуже надшарпали моє здоровля, що я стратив охоту до життя і думав, що для мене нема вже рятунку. Лікарі приписували мені ріжні ліки, поза тим одні радили мені йти до шпиталю, інші бачили одинокий рятунок для мене в операції. Вкінці я попав у цілковиту зневіру щодо усього і мучився з дня на день.

Коли я довідався про д-ра Мілера, я зголосився до нього з останньою одробиною надії. Однак це була для мене щаслива хвиля.

Я остався під старанною опікою д-ра Мілера і вже від самого початку я завважив дійсне поліпшення в моїм здоровлю. Нині я чуюся зовсім здоровий і сильний — усі давні недомагання уступили і починаю нове життя.

Тому сердечно дякую д-рові Мілерові за його старання. Також я йому дуже вдячний за цінні поучення і вказівки — про які давніше я від нікого не чув — як поступати в будучности, щоби удержатися при тревалім здоровлю.

Юлія Кацер, Ню Йорк, Н. Й.

Від довшого часу я терпіла на внутрішні болі, які вкінці довели мене до цілковитого нервового розстрою. Без результату я шукала помочі у багато докторів.

Доперва завдяки старанній опіці д-ра Мілера і його природним методам я узискала дійсну поправу в моїм здоровлю.

Щоби висказати свою подяку, пишу цей лист і долучаю мою фотографію, в надії, що по моїм добрім досвіді і інші хорі люди скористають з знаменитої услуги д-ра Мілера.

Катерина Божек, Фол Рівер, Масс.

Цілими роками я хорувала на ріжні жолудкові недомагання, болі в крижах, при тім я була зовсім нервово розстроєна і чула ослаблення в цілім тілі. Ходила до докторів, заживала усякі лікарства — однак тревалої полекші я не знайшла. Коли мені порадили піддатися операції, я удалася ще до д-ра Мілера. Завдяки методам д-ра Мілера я відзискала здоровля, чуюся зовсім добре і раджу хорим жінкам, щоби рівнож шукали помочі у д-ра Мілера, бо коли методи д-ра Мілера мені помогли, то і іншим поможуть.

Артур Люппе, Ірвінґтон, Н. Дж.

Я не був хорий в властивім цего слова значінні — але часто я мав звороти голови і почував себе перемученим і знеохоченим до життя. Приятель мій порадив мені удатися до д-ра Мілера.

Признаюся, що я також з певного рода недовірям задивлявся на природні методи д-ра Мілера, як багато інших людей.

Однак на собі самім я переконався, як добрі є методи д-ра Мілера — бо вже в недовзі я позбувся усіх моїх прикрих недомагань і чуюся вже комплетно здоровим чоловіком.

З мойого власного доброго досвіду можу поручити д-ра Мілера хорим людям.

Філомена Тропеан, Орандж, Н. Дж.

Висказую д-рові Мілерові щиру подяку за велику прислугу, яку він вчинив для мойого виздоровлення.

Я часто западала на ріжні жіночі недомагання — лічили мене ріжно і посилали на операцію. Завдяки знаменитій природній методі д-ра Мілера і його стараности я позбулася своїх давніх недомагань і чуюся вже зовсім здоровою і нормальною жінкою.

Ян Вєчежак, Нюарк, Н. Дж.

Постійні недомагання жолудкові, болі голови, біль в крижах, безсонні ночі зробили з мене неспосібного до праці. Ріжні приписувані ліки і медицини не помагали. Так я мучився через довший час — літами цілими.

Доперва метода і старання д-ра Мілера привернули мені здоровля. Я оставав через 10 неділь під опікою д-ра Мілера і чуюся тепер дуже добре. Можу порекомендувати д-ра Мілера всім хорим, що шукають за совісною поміччю.

Марія Муха, Картерет, Н. Дж.

Моя хороба була скомплікована і застаріла, так, що я вже стратила надію, чи зможу коли назад прийти до здоровля.

Через кілька років я терпіла на дуже сильні болі голови, на жолудкові недомагання і нервовий розстрій. Крім поради у багатьох докторів в Америці, я спеціяльно вибралася до Европи, щоби там шукати полекші і помочі для мого здоровля — однак надаремно.

Вкінці я рішилася спробувати ще методи д-ра Мілера. На мою велику радість методи і опіка д-ра Мілера оказалися для мене спасенні. В недовгім часі, бо по 8 тижнях, я почала відчувати велику полекшу і тепер чуюся зовсім здорова.

Ян Канавал, СавтРівер, Н. Дж.

З власної волі долучаю мою фотоґрафію і висказую глибоку подяку д-рові Мілерові за його старання і опіку, які були рішальними в моїм виздоровленню з тяжкої недуги. По 3-тижневім примінюванню метод д-ра Мілера я відзискала здоровля.

Всім, що шукають старанної помочі в недузі, щиро поручаю д-ра Мілера і його знамениту природню методу.

Матей Мотика, Валінґтон, Н. Дж.

Мій син Іван терпів на внутрішні боляки в кишках — отже я удався до д-ра Мілера в Неварку за порадою. Син оставався під опікою д-ра Мілера через 4 місяці, зовсім в тім часі подужав і чуєся тепер цілком здоровий. Усім, що потребують старанної опіки — щиро поручаю д-ра Мілера.

ГОДИНИ ПРИНЯТЬ:
Від 9. рано до 8. ввечір.

В НЕДІЛІ І СВЯТА:
Від 9. рано до 1. попол.

Dr. JOSEPH MILLER, D. C., Ph. S.

790 BROAD ST., Corner Market St., NEWARK, N. J.

KINNEY BUILDING
Room 408-409

Телефон:
MITCHELL
2-0773

Як дістатися з Ню Йорку: — Беріть собвей — Hudson Tube на Cortlandt St. до Нюарку. Їзда треває 20 мінут. З 6-тої евені і 34-тої вулиці в Ню Йорку собвей Hudson Tube завезе до Нюарку за 30 мінут.
Офіс знаходиться 3 бльоки від Pennsylvania Station в Нюарку (де приїздить собвей з Ню Йорку).